

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15021524	CEIP Plurilingüe A Cristina	Carballo	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación infantil	Relixión Católica	4º Inf.	1	35

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	4
3.1. Relación de unidades didácticas	5
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	6
4.1. Concrecións metodolóxicas	13
4.2. Materiais e recursos didácticos	13
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	14
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	14
6. Medidas de atención á diversidade	15
7.1. Concreción dos elementos transversais	16
7.2. Actividades complementarias	16
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	17
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	18
9. Outros apartados	18

1. Introducción

Coa incorporación da área de relixión ao currículo de educación infantil, a lexislación educativa en España é consistente coa Declaración Universal de Dereitos Humanos de 1948, que recoñece o dereito de todos á educación integral e ao dereito preferente das familias a escoller o tipo de Educación que se dará aos seus fillos/as. Estes dereitos e liberdades fundamentais son recoñecidos no Pacto Internacional dos Dereitos Económicos, Sociais e Culturais de 1966 e na Carta dos Dereitos Fundamentais da Unión Europea de 2000. A Lomloe, ademais, na primeira sección do seu primeiro artigo, asegura o cumprimento efectivo dos dereitos infantís establecidos na Convención sobre os dereitos do neno. Son referencias básicas do dereito internacional ratificadas polo Estado Español. As disposicións da Constitución Española de 1978 cumpre no seu primeiro título sobre dereitos e liberdades fundamentais, en relación coa liberdade relixiosa e o dereito á educación.

Esta programación está pensada para levar a cabo co alumnado de 4º de Educación Infantil de CEIP Plurilingüe A Cristina en Carballo na provincia de A Coruña. É un colexio de liña 1, con 10 aulas porque hai un desdoble en 5º de EP. O alumnado é do casco urbano e dalgunhas parroquias do concello, con nivel socio económico medio-baixo e algúns con dificultades de aprendizaxe. Ao non contar con aula específica usamos a Biblioteca, antiga aula TIC e a propia aula do alumnado.

A área de relixión católica na escola caracterízase pola súa contribución educativa de acordo cos obxectivos, propósitos e principios xerais e pedagóxicos no seu conxunto e tamén coas principais competencias cuxo desenvolvemento debe comezar nestes primeiros anos de escolarización. Coa aprendizaxe do currículo, inspirado na antropoloxía cristiá, enriquecese o proceso formativo dos nenos/as, accédese á aprendizaxe cultural da tradición relixiosa e a aprendizaxe de valores; e a aprendizaxe vital que dá sentido humano e cristián á vida e forman parte do crecemento interno. Estas contribucións do currículo de relixión católica responden a un compromiso coa promoción humana, coa inclusión de todos e fortalecen o poder transformador da escola.

O currículo de área de relixión católica é o resultado dun fructífero diálogo da teoloxía, unha fonte epistemolóxica que proporciona o coñecemento básico esencial para a formación integral na escola inspirada na visión cristiá da vida, con outras fontes curriculares, especialmente psicopedagóxicas, que guía o proceso educativo necesario na primeira infancia. O deseño curricular da área de relixión católica tivo en conta o contexto global que a educación vive nas primeiras décadas do século XXI: dialogouse co marco europeo de Educación nas súas competicións clave de 2018 e quere integrarse no seu horizonte de 2025, foi desafiado pola sensibilidade dos obxectivos do desenvolvemento sostible e da cidadanía global e intercultural e tivo en conta a oportunidade de reimaxinar os futuros da educación priorizando a aprendizaxe de ser e vivir cos demais. Ao mesmo tempo, permitiuse ver afectado polos compromisos do pacto educativo global, promovido pola Igrexa Católica, que subliña a centralidade da persoa en procesos educativos, escoitando novas xeracións, a recepción de todos as persoas e realidades culturais, a promoción das mulleres, a responsabilidade da familia, a educación para unha nova política e economía e a atención da Cámara Común. Especialmente, o currículo de relixión católica ábrese ás iniciativas eclesiais da Misión 4.7, sobre ecoloxía integral, e o alto comisionado de fraternidade humana formado por diversas relixións para construír a casa común e a paz mundial. Deste xeito, o ensino da relixión católica, mantendo a súa peculiaridade e a esencia do diálogo de cultura e fe que a caracterizou na democracia, acolle os signos dos tempos e responde aos retos da educación neste século.

A estrutura do currículo de relixión católica está integrada no marco curricular da LOMLOE e é análogo ás das outras áreas e temas escolares, contribuíndo como este ao desenvolvemento de competencias clave a través dunha contribución específica. É un currículo aberto e flexible para facilitar a súa programación en diferentes ambientes e centros educativos.

En primeiro lugar, están as seis competencias específicas da área de relixión católica. Son comúns a todas as etapas, propoñen gradualmente aprendizaxe cognitiva, instrumental e actitudinal; e permiten o desenvolvemento de competencias clave que comezan na educación infantil. Algunhas habilidades específicas céntranse na formación da identidade persoal, cultivan dimensións emocionais e promoven que cada alumno, de acordo coa súa autonomía, a liberdade e a empatía logren o seu proxecto vital, inspirados na visión cristiá. Outros subliñan a dimensión social e cultural, necesaria para o despregamento da personalidade individual e a contrución responsable e creativa de ambientes socioculturais a partir da mensaxe cristiá de inclusión e fraternidade. E outros propoñen a visión cristiá da vida, o coñecemento de Xesucristo e a Igrexa, e contribúen a unha síntese da fe cristiá capaz do diálogo con outros coñecementos e disciplinas escolares.

En segundo lugar, propóñense os criterios de avaliación directamente relacionados con competencias específicas. En terceiro lugar, propónse os coñecementos básicos necesarios para alcanzar a proposta formativa da área de relixión católica. Estes coñecementos, que derivan especificamente do diálogo de teoloxía e pedagogía, constitúen os coñecementos, habilidades e actitudes necesarias para a consecución de habilidades específicas.

No currículo, o coñecemento básico preséntase organizado en tres bloques. O primeiro bloque xira arredor do descubrimento da vida e da autonomía persoal, á luz da mensaxe cristiá, que se enriquece con valores de liberdade, responsabilidade, comunicación das súas propias emocións e ideas. O segundo bloque aumenta o coñecemento do medio ambiente, o encontro cos demais e o coidado de si mesmo e dos demais para crecer en harmonía e comunión. O terceiro bloque facilita a comprensión da tradición social e da identidade cultural para aprender a vivir cos demais, para respectar a natureza, construír ambientes inclusivos e diversos e construír a casa común. Todo coñecemento xorde cun sentido aberto para facilitar a súa adaptación ao contexto.

Finalmente, as directrices metodolóxicas para a avaliación da área de relixión católica establecen unha proposta didáctica en liña coas outras áreas do escenario e situacións de aprendizaxe. A súa programación constitúe unha oportunidade para incorporar as realidades máis próximas dos centros educativos e do medio ambiente e de propoñer a programación didáctica da área de relixión católica en proxectos e áreas máis globalizadas do segundo ciclo de educación infantil.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Descubrir, experimentar e expresar a identidade persoal a través do coñecemento do seu corpo e o desenvolvemento das súas capacidades afectivas e calidades, mediante o achegamento a figuras bíblicas e persoas significativas, para adquirir autonomía nas súas actividades cotiás e hábitos básicos de relación.	1		1		1	1	1	1
OBX2 - Recoñecer, experimentar e apreciar as relacións persoais e coa contorna, desenvolvendo habilidades sociais e actitudes de respecto, a través de escóitaa e comprensión de narracións bíblicas, para promover valores da vida en comunidade e contribuír así á fraternidade humana.	1				1	1	1	1
OBX3 - Observar, aceptar e gozar a diversidade persoal e social descubrindo nas súas contornas próximas situacións nas que poida cooperar no coidado da casa común, desde o recoñecemento dos valores da mensaxe e os feitos de Xesús de Nazaret, para xerar espazos inclusivos e pacíficos de convivencia.	1				1	1	1	1
OBX4 - Explorar e admirar diferentes contornas naturais, sociais, culturais e artísticas gozando das súas manifestacións máis significativas e descubrindo os seus valores cristiáns, para desenvolver creatividade, sensibilidade estética e sentido de pertenza.	1	1		1	1	1	1	1

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX5 - Descubrir, manifestar e xerar gusto por cultivar a súa interioridade, explorando pensamentos, emocións, sentimentos e vivencias, admirando diferentes expresións da tradición xudeocristiana e outras tradicións relixiosas, para crecer coa liberdade e seguridade necesarias que posibiliten o desenvolvemento da dimensión espiritual e as bases do propio sistema de valores e crenzas.	1	1		1	1	1	1	1
OBX6 - Coñecer e apreciar a figura de Xesús de Nazaret e da comunidade eclesial, a través de relatos bíblicos e manifestacións relixiosas da contorna, para recoñecer o específico da tradición cristiá nun contexto social de pluralidade relixiosa.	1				1	1	1	1

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	Deus creou todo.	Traballaremos a Creación, relacionando actividades da vida cotiá co regalo que Deus nos fixo.	9	X		
2	O mellor agasallo de Deus; Xesús.	Nesta unidade os rapaces coñecerán o regalo que Deus nos fixo co nacemento do seu fillo Xesús. Traballaremos a creatividade a partir de relatos bíblicos.	6	X		
3	Deus coídanos e quérenos.	Ao longo desta unidade, traballaremos como Deus ama a todas as persoas e as invita a axudarse mutuamente.	5		X	
4	Xesús está con nós.	Nesta unidade, os nenos e as nenas coñecerán a importancia de celebrar o Domingo de Ramos e amosaranse algunhas tradicións relacionadas coa Semana Santa.	5		X	
5	A casa de Deus, a Igrexa.	Nesta unidade coñeceremos a Igrexa como casa de Deus e de todos os cristiáns.	5			X
6	A Virxe María.	Nesta última unidade descubriremos a figura da Virxe María, Nai de Xesús e nosa.	5			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	Deus creou todo.	9

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.3 - Expresar as capacidades afectivas e calidades recoñecendo posibilidades e limitacións, utilizándoos para o seu coidado e o da súa contorna e para afrontar dificultades.	-Disfruta e coida da natureza como creación de Deus.	TI

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O valor da persoa á luz da mensaxe cristiá: autonomía e comunicación. - Progresiva autorregulación, responsabilidade, coidado de si mesmo, nos hábitos básicos de relación. - O coidado e o respecto do corpo e da natureza na visión cristiá. - O valor do ser humano, cos seus límites e posibilidades, como fillo de Deus. - A igualdade e dignidade de todos os seres humanos á luz do Evanxeo. - Actitude de respecto #ante a exteriorización de emocións, crenzas, pensamentos, ilusións e medos dos demais. - Comunicación das propias emocións cando perdoamos e somos perdoados. - Relatos bíblicos e biografías doutros personaxes da cultura da contorna que poñen de manifesto o valor da interioridade e a experiencia relixiosa. - Valoración da beleza e a súa capacidade para ser transmisora dun sentido de pertenza e valores. - Expresión creativa a través de diferentes linguaxes do seu mundo interior, do que experimenta e admira. - Aprecio do silencio e a calma como ferramentas para a identificación de emocións e sentimentos. - Ao encontro e coidado dos outros: crecer en comunión. - Maneiras e modos de comunicar as emocións propias nas relacións interpersoais. - Valoración dun clima de convivencia harmónico, inclusivo e pacífico construído entre todos: o diálogo e a empatía. - Actitudes de amabilidade, acollida e gratitude como expresión de respecto aos demais. - Habilidades para a mediación e a resolución de conflitos: escoita activa, diálogo construtivo, asertividade e perdón. - Admiración e coidado da natureza como creación de Deus e casa común. - Identidade cristiá e contorna social. - Recoñecemento de Xesús de Nazaret como figura clave do cristianismo.

Contidos
- A riqueza da interculturalidade como oportunidade de desenvolvemento persoal e social.

UD	Título da UD	Duración
2	O mellor agasallo de Deus; Xesús.	6

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.11 - Coñecer as manifestacións culturais, relixiosas e artísticas, despertando hábitos de admiración, respecto, diálogo intercultural e sentido de pertenza.	-Coñece algunha manifestación artística relacionada co cristianismo (pintura, escultura, arquitectura,...).	TI
CA1.16 - Identificar a Xesús de Nazaret como o núcleo esencial do cristianismo a través de escóitaa de narracións bíblicas e a observación de tradicións e obras artísticas.	-É quen de recoñecer o relato de nacemento de Xesús.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O valor da persoa á luz da mensaxe cristiá: autonomía e comunicación. - O valor do ser humano, cos seus límites e posibilidades, como fillo de Deus. - Actitude de respecto #ante a exteriorización de emocións, crenzas, pensamentos, ilusións e medos dos demais. - Comunicación das propias emocións cando perdoamos e somos perdoados. - Calidades e talentos persoais propostos en figuras bíblicas e outras biografías significativas. - Relatos bíblicos e biografías doutros personaxes da cultura da contorna que poñen de manifesto o valor da interioridade e a experiencia relixiosa. - Valoración da beleza e a súa capacidade para ser transmisora dun sentido de pertenza e valores. - Expresión creativa a través de diferentes linguaxes do seu mundo interior, do que experimenta e admira. - Aprecio do silencio e a calma como ferramentas para a identificación de emocións e sentimentos. - Ao encontro e coidado dos outros: crecer en comunión. - Maneiras e modos de comunicar as emocións propias nas relacións interpersoais. - Valoración dun clima de convivencia harmónico, inclusivo e pacífico construído entre todos: o diálogo e a empa-tía. - Actitudes de amabilidade, acollida e gratitude como expresión de respecto aos demais. - Habilidades para a mediación e a resolución de conflitos: escoita activa, diálogo construtivo, asertividade e perdón. - Actitudes de solidariedade e cooperación para unha sociedade participativa e inclusiva. - Identidade cristiá e contorna social.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Identificación de costumes sociais e manifestacións culturais ou artísticas, como expresión da fe cristiá. - Recoñecemento de símbolos propios das festas relixiosas. - As oracións e prácticas cristiás máis comúns na contorna social. - A Biblia como comunicación de Deus coas persoas. - Recoñecemento de Xesús de Nazaret como figura clave do cristianismo. - A familia de Xesús e a relación de Xesús cos seus discípulos. - A riqueza da interculturalidade como oportunidade de desenvolvemento persoal e social.

UD	Título da UD	Duración
3	Deus coídanos e quérenos.	5

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.5 - Adquirir valores de escoita e agradecemento nas súas relacións sociais próximas para relacionarse cos demais de maneira asertiva.	-Expresa alegría cando perdoa e é perdoado/a.	TI
CA1.8 - Recoñecer sentimentos e actitudes que fomenten o respecto, a compaixón e o perdón, observándoas en personaxes de narracións bíblicas.	-Disfruta coas narracións bíblicas que propoñen perdón, misericordia e solidariedade.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O valor da persoa á luz da mensaxe cristiá: autonomía e comunicación. - O coidado e o respecto do corpo e da natureza na visión cristiá. - O valor do ser humano, cos seus límites e posibilidades, como fillo de Deus. - A igualdade e dignidade de todos os seres humanos á luz do Evanxeo. - Actitude de respecto #ante a exteriorización de emocións, crenzas, pensamentos, ilusións e medos dos demais. - Comunicación das propias emocións cando perdoamos e somos perdoados. - Calidades e talentos persoais propostos en figuras bíblicas e outras biografías significativas. - Relatos bíblicos e biografías doutros personaxes da cultura da contorna que poñen de manifesto o valor da interioridade e a experiencia relixiosa. - Valoración da beleza e a súa capacidade para ser transmisora dun sentido de pertenza e valores. - Expresión creativa a través de diferentes linguaxes do seu mundo interior, do que experimenta e admira. - Aprecio do silencio e a calma como ferramentas para a identificación de emocións e sentimentos.

Contidos

- Ao encontro e coidado dos outros: crecer en comunión.
- Maneiras e modos de comunicar as emocións propias nas relacións interpersoais.
- Actitudes de autonomía, asertividade, respecto, empatía e coidado das persoas e da natureza, á luz da ética cristiá.
- Valoración dun clima de convivencia harmónico, inclusivo e pacífico construído entre todos: o diálogo e a empatía.
- Actitudes de amabilidade, acollida e gratitude como expresión de respecto aos demais.
- Habilidades para a mediación e a resolución de conflitos: escoita activa, diálogo construtivo, asertividade e perdón.
- Valoración das relacións sociais, en especial da amizade.
- A fraternidade humana: fillos e irmáns dun único Deus.
- Presentación de diversos relatos bíblicos que reflectan as accións e sentimentos de Xesús de Nazaret cara aos máis necesitados.
- Narracións bíblicas que propoñen o perdón, a misericordia e a solidariedade como características do Reino de Deus.
- Identidade cristiá e contorna social.
- Recoñecemento de Xesús de Nazaret como figura clave do cristianismo.
- A riqueza da interculturalidade como oportunidade de desenvolvemento persoal e social.

UD	Título da UD	Duración
4	Xesús está con nós.	5

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.4 - Desenvolver hábitos de acollida e amabilidade aprendidos a través de contos e narracións bíblicas sobre a vida en comunidade.	-Amosa interese polo relato da Pascua.	TI
CA1.14 - Identificar e expresar algúns sentimentos e conviccións, coñecendo oracións, cancións e prácticas relixiosas, acolléndoas cunha actitude de asertividade e respecto.	-Coñece algunha canción, oración e/ou prácticas cristiás máis comúns da súa contorna.	
CA1.16 - Identificar a Xesús de Nazaret como o núcleo esencial do cristianismo a través de escoita de narracións bíblicas e a observación de tradicións e obras artísticas.	-Recoñe a figura de Xesús de Nazaret como figura clave do cristianismo.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

- O valor da persoa á luz da mensaxe cristiá: autonomía e comunicación.

Contidos

- Progresiva autorregulación, responsabilidade, coidado de si mesmo, nos hábitos básicos de relación.
- O valor do ser humano, cos seus límites e posibilidades, como fillo de Deus.
- A igualdade e dignidade de todos os seres humanos á luz do Evanxeo.
- Actitude de respecto #ante a exteriorización de emocións, crenzas, pensamentos, ilusións e medos dos demais.
- Comunicación das propias emocións cando perdoamos e somos perdoados.
- Relatos bíblicos e biografías doutros personaxes da cultura da contorna que poñen de manifesto o valor da interioridade e a experiencia relixiosa.
- Valoración da beleza e a súa capacidade para ser transmisora dun sentido de pertenza e valores.
- Expresión creativa a través de diferentes linguaxes do seu mundo interior, do que experimenta e admira.
- Aprecio do silencio e a calma como ferramentas para a identificación de emocións e sentimentos.
- Ao encontro e coidado dos outros: crecer en comuñón.
- Maneiras e modos de comunicar as emocións propias nas relacións interpersoais.
- Actitudes de autonomía, asertividade, respecto, empatía e coidado das persoas e da natureza, á luz da ética cristiá.
- Valoración dun clima de convivencia harmónico, inclusivo e pacífico construído entre todos: o diálogo e a empatía.
- Actitudes de amabilidade, acollida e gratitude como expresión de respecto aos demais.
- Habilidades para a mediación e a resolución de conflitos: escoita activa, diálogo construtivo, asertividade e perdón.
- Valoración das relacións sociais, en especial da amizade.
- A fraternidade humana: fillos e irmáns dun único Deus.
- Presentación de diversos relatos bíblicos que reflectan as accións e sentimentos de Xesús de Nazaret cara aos máis necesitados.
- Narracións bíblicas que propoñen o perdón, a misericordia e a solidariedade como características do Reino de Deus.
- A vida cristiá en comunidade.
- Actitudes de solidariedade e cooperación para unha sociedade participativa e inclusiva.
- Identidade cristiá e contorna social.
- Identificación de costumes sociais e manifestacións culturais ou artísticas, como expresión da fe cristiá.
- Recoñecemento de símbolos propios das festas relixiosas.
- As oracións e prácticas cristiás máis comúns na contorna social.
- A Biblia como comunicación de Deus coas persoas.
- Recoñecemento de Xesús de Nazaret como figura clave do cristianismo.
- A oración de Xesús.
- A riqueza da interculturalidade como oportunidade de desenvolvemento persoal e social.

UD	Título da UD	Duración
5	A casa de Deus, a Igrexa.	5

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.2 - Recoñecer hábitos básicos de relación tomando como referencia modelos cristiáns e propoñendo actitudes para a vida na familia e na escola.	-É quen de respectar aos seus compañeiros/as, recoñecer os seus fallos.	TI
CA1.12 - Desenvolver a capacidade artística e a sensibilidade estética en harmonía coa súa propia identidade persoal e cultural.	-Disfruta elaborando producións artísticas.	
CA1.17 - Distinguir as actitudes e valores propios da vida cristiá, escoitando narracións dos Evanxeos e dos Feitos dos Apóstolos e apreciando as accións de servizo na vida en comunidade.	-Disfruta escoitando e vendo narracións.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O valor da persoa á luz da mensaxe cristiá: autonomía e comunicación. - O valor do ser humano, cos seus límites e posibilidades, como fillo de Deus. - Actitude de respecto #ante a exteriorización de emocións, crenzas, pensamentos, ilusións e medos dos demais. - Comunicación das propias emocións cando perdoamos e somos perdoados. - Relatos bíblicos e biografías doutros personaxes da cultura da contorna que poñen de manifesto o valor da interioridade e a experiencia relixiosa. - Valoración da beleza e a súa capacidade para ser transmisora dun sentido de pertenza e valores. - Expresión creativa a través de diferentes linguaxes do seu mundo interior, do que experimenta e admira. - Aprecio do silencio e a calma como ferramentas para a identificación de emocións e sentimentos. - Ao encontro e coidado dos outros: crecer en comunión. - Valoración dun clima de convivencia harmónico, inclusivo e pacífico construído entre todos: o diálogo e a empatía. - Actitudes de amabilidade, acollida e gratitude como expresión de respecto aos demais. - Habilidades para a mediación e a resolución de conflitos: escoita activa, diálogo construtivo, asertividade e perdón. - Valoración das relacións sociais, en especial da amizade. - A vida cristiá en comunidade. - Identidade cristiá e contorna social. - As oracións e prácticas cristiás máis comúns na contorna social.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Recoñecemento de Xesús de Nazaret como figura clave do cristianismo. - A relación da persoa con Deus e as súas expresións comunitarias: a Igrexa. - Calendario litúrxico e celebracións cristiás. - A riqueza da interculturalidade como oportunidade de desenvolvemento persoal e social.

UD	Título da UD	Duración
6	A Virxe María.	5

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.1 - Adquirir autonomía no coidado do seu corpo e na realización das súas actividades cotiás, atendendo ás indicacións establecidas en común para a aula.	-É quen de coidar e respectar o seu corpo: lava as mans, recolle, tira o lixo na basura,...de forma autónoma.	TI

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O valor da persoa á luz da mensaxe cristiá: autonomía e comunicación. - Actitude de respecto #ante a exteriorización de emocións, crenzas, pensamentos, ilusións e medos dos demais. - Comunicación das propias emocións cando perdoamos e somos perdoados. - Calidades e talentos persoais propostos en figuras bíblicas e outras biografías significativas. - Relatos bíblicos e biografías doutros personaxes da cultura da contorna que poñen de manifesto o valor da interioridade e a experiencia relixiosa. - Valoración da beleza e a súa capacidade para ser transmisora dun sentido de pertenza e valores. - Expresión creativa a través de diferentes linguaxes do seu mundo interior, do que experimenta e admira. - Aprecio do silencio e a calma como ferramentas para a identificación de emocións e sentimentos. - Ao encontro e coidado dos outros: crecer en comunión. - Valoración dun clima de convivencia harmónico, inclusivo e pacífico construído entre todos: o diálogo e a empa-tía. - Actitudes de amabilidade, acollida e gratitude como expresión de respecto aos demais. - Habilidades para a mediación e a resolución de conflitos: escoita activa, diálogo construtivo, asertividade e perdón. - Identidade cristiá e contorna social. - Identificación de costumes sociais e manifestacións culturais ou artísticas, como expresión da fe cristiá. - Recoñecemento de símbolos propios das festas relixiosas.

Contidos

- As oracións e prácticas cristiás máis comúns na contorna social.
- Recoñecemento de Xesús de Nazaret como figura clave do cristianismo.
- A figura da Virxe María.
- A riqueza da interculturalidade como oportunidade de desenvolvemento persoal e social.

4.1. Concrecións metodolóxicas

A achega de distintas opcións para o acceso aos contidos para a obtención das competencias mediante o deseño de ambientes de aprendizaxe ricos en recursos e oportunidades, a promoción da motivación ou o emprego de metodoloxías activas serán eixes básicos da intervención educativa, aproveitando a curiosidade que ten o alumnado por explorar e descubrir o mundo que o rodea.

-Desenvolver unha metodoloxía activa, creativa e participativa, que combina actividades individuais coas de grupo, e a aprendizaxe real dos contidos coa súa aplicación práctica á vida diaria.

- Promover o protagonismo do alumnado mediante a observación, a formulación de preguntas, a presentación en público dos traballos, a exposición dos contidos, a realización de auto avaliacións, etc.

A nivel máis concreto, usaremos situacións de aprendizaxe que recrean na aula situacións significativas e cotiás do entorno persoal, familiar, social e cultural dos nenos e nenas e que se refiren ás súas necesidades e intereses.

A complexidade dos retos e problemas que presentan estas situacións serán axeitados ao desenvolvemento do alumnado. As actividades que se programen terán que provocar o diálogo, o pensamento creativo e autónomo, o bó trato, a convivencia e o respecto á diferenza.

Outra metodoloxía fundamental nesta etapa é o xogo. Utilizaranse xogos que traballen e desenvolvan a atención, memoria, imaxinación, creatividade, comunicación e a expresión en diferentes linguaxes.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Material específico e convencional da aula. Material impreso. Material informático e medios audiovisuais. Material non específico: Natural /Reciclado. Materiais diversos. Recursos persoais ou humanos. Material funxible variado.
Material informático e medios audiovisuais.
Ceras brandas, pegamento, tesoiras, pintura de dedos, punzóns, rotuladores, folios, papeis,...
Monicreques de persoaxes bíblicos.

Biblia infantil: libro e interactiva.
Adhesivos.
Saídas ao patio co obxectivo de admirar a beleza da natureza e ler distintos textos.
Fichas propostas pola mestra, mandalas,...
CDs audio de cancións e melodías, CDs videos sobre a Biblia.
Recursos dixitais e páxinas web con material de películas e relatos bíblicos para infantil.

Os materiais para producións artísticas, os xogos e outros elementos lúdicos usaranse para provocar a resposta creativa do alumnado perante as situacións de aprendizaxe propostas, para facilitar a autoexploración interior, o recoñecemento de distintas emocións e como canalízasas e a relación entre as actividades cooperativas e o grao de satisfacción persoal.

Os materiais audiovisuais que se utilizan son curtametraxes, contos, fábulas, vídeos, audicións de rutinas de interiorización guiadas.

Os monicreques representan a personaxes bíblicos para contar as narracións das que son protagonistas, ou personaxes dos contos que se usan cunha finalidade pedagóxica.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

Facer unha avaliación inicial permítenos apreciar os coñecementos previos do alumnado para realizar as adaptacións oportunas e necesarias e poder partir dos seus coñecementos previos á hora de levar a cabo o desenvolvemento das diferentes secuencias didácticas e actividades.

O comezo do curso e durante o mes de setembro, e despois do periodo de adaptación, farase unha avaliación inicial para saber como se atopan os nosos alumnos e alumnas e poder saber de onde partimos. Esta avaliación inicial consistirá na observación directa pola miña parte cando xogan, interactúan,... e tamén pola conversación con eles e entre eles para saber de que partimos.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Criterios de cualificación:

A avaliación será global, continua e formativa. A valoración do proceso de aprendizaxe farase de xeito cualitativo tendo en conta os progresos efectuados polas nenas e nenos.

A avaliación nesta etapa estará orientada a identificar as condicións iniciais individuais e o ritmo e as características da evolución de cada nena ou neno. Para estes efectos, tomaranse como referencia os criterios de avaliación

establecidos para cada ciclo en cada unha das áreas.

Na avaliación promoverase o uso xeneralizado de instrumentos de avaliación variados, diversos e adaptados ás distintas situacións de aprendizaxe que permitan a valoración obxectiva de todo o alumnado. Nese senso, a observación directa e sistemática constituirá a principal técnica do proceso de avaliación, sen prexuízo do posible emprego, xunto a esta técnica principal, doutras técnicas cun carácter accesorio como a análise das producións das nenas e nenos, e as entrevistas coas familias ou coas persoas titoras legais.

O proceso de avaliación deberá contribuír a mellorar o proceso de ensino e aprendizaxe mediante a valoración da pertinencia das estratexias metodolóxicas e dos recursos utilizados. Con esta finalidade, todas as persoas profesionais implicadas avaliarán a súa propia práctica educativa, para o que establecerán indicadores de logro nas programacións docentes.

Atención personalizada.
Traballo individual e cooperativo.
Diseño Universal de Aprendizaxe.
Situacións de aprendizaxe.
Aprendizaxe baseado no xogo.
Aprendizaxe orientado a acción.

Criterios de recuperación:

Na clase de educación infantil hai alumnos e alumnas con diferentes estilos e ritmos de aprendizaxe e diferentes niveis de motivación.

A diversidade de actividades, materiais e estratexias utilizados posibilita que todo o alumnado poida atopar algún centro de interés que estea de acordo co seu estilo e ritmo de aprendizaxe.

Algunhas destas actividades actúan como unha extensión para aqueles alumnos sen dificultades, e outras ofrecen un reforzo para aqueles que necesitan máis apoio, o obxectivo é que todo alumno/a participe no proceso de aprendizaxe con plena satisfacción e acade o éxito de acordo ao seu nivel de capacidade e interese.

6. Medidas de atención á diversidade

A diversidade étnico-cultural posibilita o acceso do alumnado aos diversos usos e costumes sociais desde unha perspectiva aberta e integradora que lles permita coñecer as diversas manifestacións culturais presentes na sociedade e, deste xeito, xeraranse actitudes de aceptación, respecto e aprecio. A atención educativa á diversidade é o conxunto de medidas e accións deseñadas coa finalidade de adecuar a resposta educativa ás diferentes características, potencialidades, ritmos e estilos de aprendizaxe, motivacións e intereses e situacións sociais e culturais de todo o alumnado.

Ten como finalidade favorecer ao desenvolvemento persoal e social de cada un dos alumnos e alumnas e o seu potencial de aprendizaxe facilitándolles a adquisición das competencias e a consecución dos obxectivos xerais previstos.

Ríxese polos principios de normalización e inclusión, equidade e igualdade de oportunidades e non discriminación, flexibilidade e accesibilidade; interculturalidade e promoción de convivencia.

- O primeiro paso será identificar o tipo de dificultades que ten un alumno ou alumna xa que poden deberse a dificultades específicas, problemas emotivo - relacionais e/ou de conduta, altas capacidades intelectuais ou condicións persoais ou de historia escolar moi desfavorable.

- Porase especial coidado en formar grupos heteroxéneos no traballo colaborativo que favorezan a inclusión de todo o alumnado.

- Favorecer a aprendizaxe con materiais manipulativos que poidan facilitar o desenvolvemento dos alumnado.
- Fomentar a mellora do autoconceito e a autoestima, aprendendo a reflexionar sobre si mesmos.
- Adaptación dos tempos e instrumentos ou procedementos de avaliación.
- Reforzar os logros, por pequenos que sexan, para motivar os/as alumnos/as nas aprendizaxes.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6
ET.1 - Educación para a paz.	X	X	X	X	X	X
ET.2 - Educación para a igualdade de xénero.			X	X	X	X
ET.3 - Educación para a saúde.			X			
ET.4 - Educación para a sustentabilidade.	X	X				
ET.5 - Educación para o consumo e o respecto.	X	X				
ET.6 - Educación para a solidariedade.	X	X	X	X	X	X

Observacións:

Neste curso empezárase progresivamente ao desenvolvemento afectivo, á xestión emocional, ao movemento e aos hábitos de control corporal, ás manifestacións da comunicación e da linguaxe, e ás pautas elementais de convivencia e relación social, así como ao descubrimento da contorna, dos seres vivos que nela conviven e das características físicas e sociais do medio en que viven. Así mesmo, empregárase unha linguaxe libre de prexuízos e estereotipos sexistas e que sexa non sexista, nos termos establecidos legalmente. Tamén se incluírá a educación en valores.

Así mesmo, incluíranse a educación para o consumo responsable e sustentable, e a promoción e a educación para a saúde que fomente uns hábitos saudables.

Ademais, favorecerase que as nenas e nenos adquiren autonomía persoal e elaboren unha imaxe de si mesmos positiva, equilibrada, igualitaria e libre de estereotipos discriminatorios, incluíndo o coñecemento da diversidade familiar existente.

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Postal de Nadal	Elaboraremos unha postal de Nadal con diferentes técnicas (debuxo, acuarela, ceras,...) para participar no concurso do concello.			
Día Universal da Infancia, Día Internacional contra a Violencia de Xénero,...	Participamos e colaboraremos na celebración das datas conmemorativas desde a materia de Relixión.			
Visita dos Reis Magos.	Celebramos e preparamos esta visita.			

Observacións:

Participaremos e colaboraremos de maneira activa e dentro das posibilidades concretas deste nivel educativo, en todas aquelas actividades que sexan propostas pola comisión de actividades extraescolares do centro.

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Realizo a miña programación de aula de forma coherente e meditada.
Creo materiais didácticos para apoiar a aprendizaxe.
Uso a avaliación para favorecer a aprendizaxe.
Aplico diversas metodoloxías para promover a aprendizaxe activa.
Realizo actividades baseadas na aprendizaxe cooperativa.
Adapto as actividades á diversidade do alumnado na aula.
Potencio a participación do alumnado na aula.
Vínculo a aprendizaxe coa vida real.
Emprego técnicas e instrumentos de avaliación variados que orienten ó alumnado para o seu desenvolvemento.
Fomento a autoavaliación e a coavaliación.
Reflexiono sobre o meu exercicio docente establecendo puntos fortes e débiles.
Realizo formación para mellorar como profesional.
Evito calquera tipo de discriminación.
Asumo as funcións do meu posto de traballo como mestra.
Respeto os aspectos de confidencialidade da miña profesión.
Busco un clima de benestar cos meus compañeiros/as.

Descrición:

Revisaremos a programación trimestralmente. Como instrumento de avaliación empregaremos un cadro no que se reflicten diferentes aspectos:

- Motivación inicial do alumnado e durante todo o proceso.
- Presentación dos contidos.
- Recursos e organización.
- Clima da aula.
- Seguimento/control de ensino/aprendizaxe.
- Diversidade.

Como propostas de mellora destacamos a optimización dos tempos nas sesións. A dotación dunha aula propia e axeitada, porque a que estamos usando é a antiga aula TIC.

- Programar as tarefas e actividades das unidades didácticas tendo máis en conta as pausas lectivas, saídas.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

Revisaremos a programación trimestralmente. Como instrumento de avaliación empregaremos un cadro no que se reflicten diferentes aspectos:

- Motivación inicial do alumnado e durante todo o proceso.
- Presentación dos contidos.
- Recursos e organización.
- Clima da aula.
- Seguimento/control de ensino/aprendizaxe.
- Diversidade.

Como propostas de mellora destacamos a optimización dos tempos nas sesións. A dotación dunha aula propia e axeitada para a materia e o alumnado. Estamos usando a antiga aula TIC e non é a máis apropiada.

.-Programar as tarefas e actividades das unidades didácticas tendo máis en conta as pausas lectivas, días non lectivos, saídas,...

9. Outros apartados